

Městská knihovna Loštice – rozbor činnosti za rok 2016

Městská knihovna Loštice zajišťuje pro obyvatele města pravidelné služby v oblasti půjčování knih a časopisů, informační služby ze všech oblastí dostupných prostřednictvím literatury a internetu. Pro místní knihovny střediska (Moravičany, Palonín, Pavlov a Radnice) zajišťuje činnost v rámci uzavřených smluv mezi Městským úřadem Loštice a jednotlivými obecními úřady o zabezpečování knihovnických a informačních služeb. Takle činnost pro místní knihovny znamená provést nákup nových knih, jejich technické zpracování, rozesílání výměnných souborů, metodickou pomoc knihovníkům, revize a odpisy knižního fondu a ostatní práce dle potřeby.

1. Služby čtenářům

Půjčovní doba pro čtenáře byla v MěK Loštice třikrát týdně v rozsahu 20 hodin týdně s možností přístupu na internet v půjčovní dny pondělí, středa a pátek do 18.00 hod.

Vypůjčky:	2016	2015	+ - oproti 2015
Loštice celkem	24263	29061	-4798
z toho naučná dospělá	1074	1205	-131
beletrie	18112	22397	-4285
naučná děti	447	488	-41
beletrie děti	1610	1793	-183
časopisy	3020	3178	-158

Čtenáři:

registrovaní čtenáři celkem	361	375	-14
z toho děti do 15 let	103	106	-3

Návštěvníci knihovny:

Loštice celkem (návštěvníci půjčoven, kulturních akcí a využívající internet v knihovně)	5149	4781	+368
on-line služby	30706	19603	+11103
návštěvníci celkem	35855	24384	+11471

I v tomto roce bohužel klesl počet čtenářů a to zejména z řad dospělých. Věkový průměr čtenářů se zvyšuje, s tím souvisí i spousta zdravotních problémů včetně špatné pohyblivosti a zhoršení zraku. Čtenáři si odnášejí menší množství literatury a tím došlo k velkému poklesu ve vypůjčkách především beletrie pro dospělé.

I u dětských čtenářů došlo k mírnému poklesu a i děti přihlášené do knihovny si knihy půjčují v daleko menším množství než v uplynulých letech. Školní děti si půjčují v podstatě hlavně povinnou četbu. Kulturní akce probíhají ve spolupráci s mateřskou školou a prvním stupněm základní školy.

Pokud jde o fyzické návštěvy knihovny, tak vzhledem k poměrně úspěšným kulturním akcím došlo k nárůstu návštěvnosti a díky jednomu stálému návštěvníkovi dokonce i mírně vzrostlo využití internetu.

On-line služby využilo více čtenářů, kteří mohou z domova nahlédnout do katalogu knihovny, případně si žádaný titul zarezervovat nebo si prodloužit výpůjční dobu. Vstup do elektronického katalogu mimo knihovnu vykazuje poměrně velký nárůst.

Z finančních prostředků města bylo zakoupeno celkem 385 svazků nové literatury, pravidelně bylo odebíráno 12 titulů časopisů.

Výpůjční činnost v místních knihovnách střediska:

	2016	2015	+ - 2015
Moravičany – výpůjčky	6651	6734	-83
čtenáři	142	146	-4
návštěvníci	1942	2217	-275
Palonín - výpůjčky	486	516	-30
čtenáři	17	15	+2
návštěvníci	109	210	-101
Pavlov + Radnice- výpůjčky	700	722	-22
čtenáři	28	30	-2
návštěvníci	249	256	-7

Knihovna v Moravičanech vykázala stejný počet dospělých registrovaných čtenářů jako v minulém roce a u dětských téměř zanedbatelný pokles. Celková návštěvnost knihovny se oproti minulému roku snížila. Bylo to způsobeno menším počtem kulturních akcí, které musela paní knihovnice omezit z důvodu oprav knihovny (výměna topení nebo vstupních dveří). Proto byl také v počtu výpůjček zaznamenán mírný pokles i přes snahu paní knihovnice sehnat po okolních knihovnách jednotlivé žádané tituly pro moravičanské čtenáře. Obecní úřad věnoval na nákup nové literatury částku převyšující 45.000 Kč a paní knihovnice se snažila nakupovat co nejlevněji, přesto vzhledem k vyšším cenám bylo zakoupeno méně svazků nové literatury než v loňském roce. Knižní fond obce byl ale navýšen i o četné dary. Pro rozšíření nabídky také zakoupila knihovnice pro své čtenáře i čtyři CD s načtenými knihami.

V knihovně v Paloníně nastal mírný nárůst počtu registrovaných čtenářů, ale i přesto došlo k poklesu ve výpůjčkách a hlavně v návštěvnosti. To bylo způsobeno především nulovým využitím přístupu na internet. Finanční prostředky na nákup literatury se zvedly a tak mohl být zakoupen výrazně větší počet nových svazků.

Místní knihovna v Pavlově s pobočkou v Radnici má malý pokles v počtu nově registrovaných čtenářů. Bohužel se to projevilo v počtu výpůjček i v návštěvnosti knihovny. V této knihovně zůstaly finanční prostředky na nákup nové literatury stejné jako v minulém roce, ale díky využívání služeb levných prodejců, se podařilo zakoupit větší počet svazků než v roce 2015.

Svazky novější literatury byly do všech místních knihoven dodávány ve výměnných souborech a to jak z VF, tak z fondu loštické knihovny.

2. Kulturní akce

Tyto akce proběhly v Městské knihovně v Lošticích a v Místní knihovně v Moravičanech.

Městská knihovna Loštice

Akce jsou připravovány především ve spolupráci se základní školou a mateřskou školou. Zaměření je připravováno podle požadavků učitelů a podle věku dětí.

V minulém roce proběhlo celkem 34 akcí, kterých se zúčastnilo 1025 návštěvníků

Leden -	Seznámení s knihovnou – ZŠ Vranová Lhota
Únor -	Beseda o knihách – ZŠ Bílá Lhota
Březen –	Seznámení s knihovnou – MŠ
První návštěva knihovny – MŠ
Novinky do školky – MŠ
Nové knihy pro předškoláky – MŠ
Lekce informativní výchovy pro 1.- 5.ročník ZŠ
Origami – skládanky z papíru 5 akcí pro ZŠ
Origami pro veřejnost
Duben	Noc s Andersenem – žáci ZŠ
Červen -	Pasování na čtenáře – dvě třídy prvňáčků ZŠ
Celé Česko čte dětem
Září -	Karkulkování aneb Jak to bylo s Červenou Karkulkou doopravdy – 1. tř. ZŠ
První návštěva knihovny - MŠ Sluníčkov
Říjen -	Čtení v knihovně – ZUŠ Loštice
Lekce infor. výchovy a povídání o přírodě - ZŠ Bílá lhota
Listopad -	Lekce informativní výchovy a pohádky - ZŠ Loštice
Slavnostní předávání slabikářů dětem z prvního ročníku – dvě tř. ZŠ
Dospěláci čtou dětem

Místní knihovna Moravičany

Celkem proběhlo 24 akcí za účasti 243 návštěvníků.

- Leden - Čtení pro děti 4-6 let
Kouzla a kouzelníci - kvíz
- Únor - Čtení pro děti 4-6 let
Poznáš přísloví? – soutěž
Výlet do Vlastivědného muzea Olomouc
- Březen - Velikonoční tvoření
- Duben - Co sem nepatří? – kvíz
Jaro – příroda. Beseda s MŠ
- Květen - Rébusy – soutěž
Malování na dřevo
- Červen - Výroba květin z PET lahví
Části lidského těla –kvíz
Spinkání v knihovně
- Září - Knihovnické lekce – družina 1.-5. třída
- Říjen - Pohádkové čtení pro nejmenší
Řemesla – povolání - kvíz
- Listopad - Čtení babiček a dědečků
Oslava Dne pro dětskou knihu
Čtení pro děti 4-6 let
- Prosinec - Velký vánoční kvíz
Pečení perníčků a zdobení stromečku
Vědomostní kvíz pro celou rodinu

3. Budování a evidence knihovních fondů

Městská knihovna Loštice zajišťuje nákup a technické zpracování pro knihovny Loštice, Moravičany, Palonín a Pavlov. Finanční prostředky na nákup knih a časopisů jsou uloženy na účtech jednotlivých obecních úřadů, které potom faktury za nákup literatury svým knihovnám proplácejí.

Přehled nákupu knihovních fondů v roce 2016:

MěK Loštice – nákup za finanční prostředky MěÚ Loštice

Nákup knih	385 sv.	Kč 87.747,-
Knihy darem	17 sv.	Kč 2.213,-
Časopisy	12 titulů	Kč 8.782,-

Výměnný fond – nákup za finanční prostředky Olomouckého kraje

Nákup knih	129 sv.	Kč 35.764,-
------------	---------	-------------

MK Moravičany – nákup za finanční prostředky OÚ Moravičany

Nákup knih	200 sv.	Kč 50.360,-
Nákup CD	4 ks	Kč 1.316,-
Knihy darem	59 sv.	Kč 15.237,-
Časopisy	1 titul	Kč 1.352,-

MK Palonín – nákup za finanční prostředky OÚ Palonín

Nákup knih	40 sv.	Kč 6.569,-
Knihy darem	1 sv.	Kč 399,-

MK Pavlov – nákup za finanční prostředky OÚ Pavlov

Nákup knih	74 sv.	Kč 8.000,-
Knihy darem	1 sv.	Kč 179,-

Technické zpracování nakoupených svazků, které provádí knihovnice MěK Loštice, zahrnuje orazítkování knih, přidělení přírůstkových čísel, uložení do počítače, lepení a snímání čárových kódů, štítkování a balení do fólie, tisk knižních lístků, tisk přírůstkových seznamů, zápisy na kartu pohybu knižního fondu. Knihovníci jednotlivých poboček si sami zajišťují odvoz zpracovaných knih a předání faktury k proplacení, popřípadě je faktura zaslána na adresu příslušného obecního úřadu. V případě, že si knihovníci sami nakoupí nové knihy, tak je dopraví do městské knihovny a po zpracování si je zase vyzvednou.

Všechny práce související s pobočkami jsou hrazeny z příspěvku Olomouckého kraje na regionální funkci knihoven. V roce 2015 činil tento příspěvek Kč 55.000,-. Část tohoto příspěvku se proplatí Městu Loštice z MěK Šumperk oproti vystaveným fakturám za regionální práce. Loni šlo o faktury v celkové výši 25.000,-. Z druhé části se financuje nákup nových knih do výměnného fondu pro místní knihovny.

4. Odpisy knižního fondu

MěK Loštice – celkem bylo odepsáno 642 svazků zastaralé a opotřebované literatury.

Tyto svazky byly vyřazeny z počítačové databáze, vyškrtány z přírůstkových seznamů, byl vyhotoven úbytkový seznam a upraven stav na kartě knižního fondu.

Výměnný fond – v minulém roce nebyl vyřazen žádný svazek.

MK Moravičany – vzhledem k poměrně velkému odpisu při revizi tentokrát žádné odpisy nebyly.

MK Palonín - žádné odpisy nebyly.

MK Pavlov – protože v knihovně jsou evidovány pouze novější svazky, byla odepsána pouze jedna kniha dvakrát nenalezena při revizi.

5. Cirkulační soubory

Jsou to soubory knih, které jsou na základě dodacího listu rozesílány mezi knihovnami, aby i na pobočkách měli čtenáři k dispozici více novější literatury. Knihy do souborů jsou vybírány z fondu Městské knihovny Loštice a ze svazků zakoupených z finančních prostředků Olomouckého kraje.

Tato výměna knih mezi knihovnami je smluvně zakotvena mezi jednotlivými obcemi v rámci knihovnických služeb. Jednotlivé soubory jsou na základě dodacích listů rozesílány do knihoven na dobu jednoho roku. Potom se vracejí zpět do Loštic, kde buď zůstávají, nebo jsou zasílány do další knihovny. Cirkulace je prováděna na počítači a následně jsou tyto soubory zapsány na kartách pohybu knižního fondu.

V roce 2016 bylo z Městské knihovny Loštice zasláno do místních knihoven 27 souborů knih s počtem svazků 654. Nejvíce je tato služba využívána knihovnou v Moravičanech. Vráceno do Loštic bylo 33 souborů o celkovém počtu 815 svazků.

Byla provedena cirkulace na počítači, poškozené svazky byly opraveny a vše bylo zapsáno na kartách pohybu knižního fondu.

6. Revize knižního fondu

Středisková knihovna je na základě knihovnického zákona povinna pravidelně provádět revize knižního fondu ve vlastní knihovně i v knihovnách svého střediska.

V roce 2016 byla provedena revize knižního fondu v Místní knihovně Pavlov.

Před zahájením vlastní revize bylo nutno zkontrolovat stav knižních lístků v duplicitní evidenci a porovnat se stavem knižního fondu v počítači a na bílé kartě. Revize byla provedena kontrolou knižního fondu obce s kartotékou duplicitních knižních lístků a s evidencí půjčených svazků v půjčovním protokolu. Celkem bylo zrevidováno 1081 svazků, chyběly pouze 2 svazky. Z toho jeden dvakrát nezjištěn při revizi byl navržen k odpisu. Stav na kartě knižního pohybu byl upraven – souhlasí se stavem v počítači. Protokolem o revizi knižního fondu byla revize uzavřena.

7. Meziknihovní výpůjční služba

Tato služba zahrnuje vyřizování požadavků čtenářů po knihách, které nejsou ve vlastním fondu knihovny a jsou proto vyžadovány z jiných knihoven. Především se jedná o studenty, kteří potřebují odbornou literaturu ke svému studiu, ale i o beletrii, o kterou mají čtenáři zájem.

Městská knihovna Loštice nejvíce spolupracuje s Vědeckou knihovnou v Olomouci, pak také půjčuje pro svoje čtenáře z místních knihoven v Moravičanech, Paloníně a Pavlově. V minulém roce bylo požadavků jiným knihovnám zaevidováno a kladně vyřízeno 62.

Požadavků z jiných knihoven bylo 46 a všechny byly vyřízeny kladně.

Knihovnice MK Moravičany využívala tuto službu z městských knihoven Loštice a Mohelnice a celkem si pro svoje čtenáře vypůjčila 361 svazků.

Od ledna 2013 byl ve Vědecké knihovně Olomouc zaveden poplatek za zaslání každé zásilky, což se projeví na značném snížení požadované literatury.

8. Internet

Internet je k dispozici v každé knihovně v jejích půjčovních hodinách.

V roce 2016 bylo uživatelů internetu:

Loštice	249
Moravičany	36
Palonín	0
Pavlov	0

Vzhledem k tomu, že internet je již běžnou součástí každé domácnosti i v malých obcích, a také k délce půjčovní doby, došlo k velkému úbytku jeho využití v místních knihovnách.

9. Metodická činnost

Středisková knihovna Loštice řídí místní knihovny pouze metodicky. O všech ostatních otázkách v provozu knihovny rozhoduje příslušný obecní úřad. Středisková funkce je specifikována ve smlouvách mezi MěÚ Loštice a příslušnými obecními úřady. Týká se nákupu a zpracování knih, výměnných souborů, revizí knižního fondu, odpisů opotřebované literatury, metodické pomoci atd.

Knihovníci střediska v průběhu celého roku se střediskovou knihovnou úzce spolupracují. Vzniklé problémy jsou okamžitě řešeny telefonicky, nebo vlastní návštěvou knihovny. Přitom si vyzvedávají výměnné soubory, přivázejí soubory určené k vrácení, přivázejí nově zakoupenou literaturu a po zpracování si ji sami odvázejí. Na jaře ke všestranné spokojenosti proběhl aktiv knihovníků střediska za přítomnosti nové paní ředitelky Měk Šumperk, která ochotně odpověděla na všechny dotazy.

V Lošticích 20. 1. 2017

Zpracovala Hana Štenclová